

Školní vzdělávací program

Gymnázium a Střední odborná škola ekonomická Sedlčany

Dodatek č. 6 k III. a IV. části ŠVP

**Učební osnovy vyšších ročníků gymnázia k předmětům základy
společenských věd a biologie**

**Učební osnovy vyšších ročníků gymnázia a obchodní akademie
k předmětu španělský jazyk**

Dodatek Školního vzdělávacího programu Gymnázia a Střední odborné školy ekonomické Sedlčany byl v uvedené podobě schválen v Sedlčanech dne:

.....
Mgr. Radomír Pecka

Obsah

1. Učební osnovy	4
1.1 Základy společenských věd.....	4
1.1.1 Charakteristika předmětu.....	4
1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie.....	5
1.1.3 Učební osnovy	9
1.2 Biologie	27
1.2.1 Učební osnovy	27
1.3 Španělský jazyk	34
1.3.1 Charakteristika předmětu.....	34
1.3.2 Učební osnovy	36

1. Učební osnovy

1.1 Základy společenských věd

1.1.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Základy společenských věd vychází v 5. – 8. ročníku osmiletého gymnázia a v 1. – 4. ročníku čtyřletého gymnázia ze vzdělávacího oboru **Občanský a společenskovědní základ**, vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, která je současně vzdělávacím oborem a z vybraných částí vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** v RVP G. V rámci předmětu jsou realizována tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Jedním ze základních cílů vyučovacího předmětu je postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků. Žáci využívají poznatky získané v základním vzdělávání, rozvíjejí je a učí se je zpracovávat. Žáci získávají i zcela nové obsahové prvky. Učí se kriticky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení problémů každodenní praxe a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjeny jsou důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity. Oblast Člověk a společnost přispívá k občanskému vzdělávání mládeže, posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti. U žáků je podporováno vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcta k výtvarům minulých generací. Předmět se snaží formovat vnitřních postoje žáků k důležitým oblastem lidského života ve společnosti i k vědomí odpovědnosti za vlastní život. Významná pozornost je věnována sebepoznávání.

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Týdenní hodinová dotace vyučovacího předmětu Základy společenských věd je tato:

5. – 8. ročník osmiletého gymnázia (vyšší gymnázium): 1 – 1 – 2 - 2

1. – 4. ročník čtyřletého gymnázia: 1 – 1 – 2 – 2

Třídy se ve výuce nedělí na skupiny. V 1. pololetí 1. ročníku čtyřletého gymnázia je organizován týdenní adaptační kurz, kde jsou realizována některá témata ve spolupráci s psychologem Pedagogicko-psychologické poradny Příbram.

Výuka předmětu je realizována v klasických třídách a doplňována promítáním audiovizuálních programů ve třídách s audiovizuální technikou. Podle potřeby bývá používána i učebna multimediální, s možností využití internetu.

Předmět má úzkou návaznost na další předměty:

- dějepis (historický a společenský kontext)
- český jazyk a literatura (literární kontext, komunikační složka)
- informační a komunikační technologie (práce s informacemi)

Na předmět Základy společenských věd navazuje seminář: **Seminář ze společenských věd**, který má tuto týdenní hodinovou dotaci:

5. – 8. ročník osmiletého gymnázia (vyšší gymnázium): 0 – 0 – 2 – 2

1. – 4. ročník čtyřletého gymnázia: 0 – 0 – 2 – 2

1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách **Základů společenských věd** jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí, zpracovávají a vyvozují z nich závěry
- přistupují ke zdrojům informací kriticky
- žáci si své učení a pracovní činnost sami plánují a organizují
- vyvozují účinné postupy ve svém učení, hodnotí pokrok a neúspěch při svém učení, dokáží čerpat poučení

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel vede žáky k tomu, aby vybraná témata zpracovali jako referáty nebo samostatné práce, v nichž využijí různé zdroje informací a získané informace analyzují a porovnávají

Kompetence k řešení problémů

- žáci rozpoznají problém, objasní jeho podstatu
- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi, vytvářejí hypotézy a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet, interpretují získané poznatky a jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- uplatňují při řešení vhodné metody, nahlíží na problém z různých stran

Postup:

- kladení otevřených otázek
- přístup k potřebným pomůckám
- učitel vede žáky k tomu, aby v krátkodobých a dlouhodobých projektech samostatných i skupinových řešili zadaný problém
- učitel motivuje žáky k tomu, aby pro svá tvrzení našli odpovídající důkazy a formulovali podložené závěry

Kompetence komunikativní

- žáci využívají dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni, srozumitelně a přiměřeně komunikativní situaci, jsou citliví k pocitům partnerů v komunikaci
- efektivně umí využívat ke komunikaci moderní informační technologie

Postup:

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- učitel vytváří různé modelové situace, ve kterých si žáci ověřují naučené komunikační dovednosti
- učitel vede žáky k tomu, aby byli schopni formou uceleného výkladu jasně, srozumitelně a věcně prezentovat své názory na aktuální problém

Kompetence sociální a personální

- žáci posuzují reálně své fyzické a duševní možnosti, jsou schopni sebereflexe
- stanoví si cíle s ohledem na své osobní schopnosti, zájmy i životní podmínky
- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají, aktivně spolupracují při stanovování a dosahování společných cílů
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy založené na vzájemné úctě, toleranci a empatii
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních, přizpůsobuje se životním i pracovním podmínkám
- projevují zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví ostatních

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- učitel vede žáky k tomu, aby ve skupinové práci zastávali různé pozice (mluvčí, zapisovatel apod.)
- učitel seznamuje žáky s metodami řešení konfliktů a vede je k tomu, aby tyto metody uplatnili v modelových situacích i v reálném životě

Kompetence občanské

- žáci respektují různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
- znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- promýšlí souvislosti mezi svými právy a povinnostmi, hájí svá práva i práva jiných
- žáci posuzují události a vývoj veřejného života, sledují, co se děje v jejich bydlišti a okolí, zaujímají k dění informované stanovisko
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují v krizových situacích

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- učitel zadává aktuální témata k řízené diskuzi, ve které žáci porovnávají své názory, obhajují vhodnou formou svá stanoviska a učí se argumentovat

- učitel na modelových situacích (simulované soudní jednání, jednání v parlamentu, pracovní pohovor) seznamuje žáky se základními principy občanské společnosti a s právy a povinnostmi občana
- učitel podle aktuálních možností organizuje besedy s významnými osobnostmi politického, kulturního života a vede studenty k aktivnímu naslouchání při těchto příležitostech

Kompetence k podnikavosti

- žáci se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady rozhodují o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- rozvíjejí své schopnosti, uplatňují aktivní přístup, iniciativu
- žáci kriticky hodnotí své dosažené výsledky
- žáci chápou podstatu a principy podnikání, zvažují jeho rizika, kriticky posuzují realitu tržního prostředí
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup:

- dodávání sebedůvěry
- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vedení ke správnému způsobu kritického posuzování příležitosti k uskutečňování podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady

1.1.3 Učební osnovy

Ročník: 1.G, kvinta	Základy společenských věd	Občanský a společenskovědní základ Výchova ke zdraví	
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
- klasifikuje obsah společenských věd	Obsah studia základních společenských věd - humanitní vědy a jejich předmět	Multikulturní výchova lidské vztahy	
- vyjmenuje jednotlivé psychologické obory	Psychologie jako věda - disciplíny psychologie – předmět, metody - srovnání přístupů k výkladu lidské psychiky (hlubinná, behaviorismus, humanistická apod.)	OSV – okruh – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti DEJ – významné osobnosti	
- porovná vývoj člověka v jednotlivých životních etapách - vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového - zhodnotí problematiku dospívajícího jedince	Psychologie osobnosti - osobnost, determinace osobnosti - struktura a vlastnosti osobnosti - kapitoly z vývojové psychologie, zejména tělesné, duševní a společenské změny ve všech obdobích lidského života Změny v období adolescence - tělesné, duševní a společenské - hledání osobní identity	Osobnostní a sociální výchova - okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti MV – okruh – Účinky mediální produkce a vliv médií (na osobnost jedince)	Tyto výstupy a učivo integrují vybrané části vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví – Změny v životě člověka a jejich reflexe
- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi, co může jeho vnímání a poznání ovlivňovat - charakterizuje psychické jevy	Psychické aktivity jedince - podstata lidské psychiky - vědomí - psychické jevy, stavy a vlastnosti - psychické procesy (poznávací, volní, citové)	OSV – okruh – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	

<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyjmenovat motivační faktory a jejich význam v životě člověka - orientuje se ve svých potřebách, zájmech, cílech 	Aktivačně motivační vlastnosti osobnosti - potřeby, pudy, cíle, zájmy	OSV- okruh – Seberegulace, organizační dovednosti Výchova ke zdraví – okruh – Rizika ohrožující zdraví	
<ul style="list-style-type: none"> - usiluje o pozitivní změny ve svém životě 	Vztahově postojové vlastnosti osobnosti - charakter a jeho vlastnosti		
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá umění „učit se“ - porovnává různé metody učení a jejich účinnost pro své studium s ohledem na své psychické předpoklady 	Výkonové vlastnosti - vědomosti, dovednosti, návyky - učení - inteligence	Osobnostní a sociální výchova - Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Praktické využití poznatků při studiu
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže aplikovat poznatky o temperamentu v praxi - uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka 	Dynamické vlastnosti osobnosti - temperament - rozlišení základních typů temperamentu člověka, různé názory psychologů	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy- odlišnosti	

<p>- aplikuje získané poznatky při sebepoznávání a poznávání druhých lidí - poznatky využívá později při volbě povolání</p>	<p>Seberegulační vlastnosti - seberegulace, sebepojetí, sebevýchova - způsoby sebereflexe a kontroly emocí</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova - okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů</p>	<p>Tyto výstupy a učivo integrují vybrané části vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví – Změny v životě člověka a jejich reflexe</p>
<p>- uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení - popíše vhodné způsoby, jak se vyrovnat s náročnými životními situacemi</p>	<p>Psychologie v každodenním životě - zásady duševní hygieny, - náročné, zátěžové životní situace - stres a způsoby jeho zvládnání -psychohygiena, hledání pomoci</p>	<p>Výchova ke zdraví - okruh – Zdravý způsob života a péče o zdraví Rizika ohrožující zdraví OSV- Sebepoznávání a sebepojetí</p>	<p>Realizováno na zahajovacím Adaptačním kurzu</p>
<p>- dokáže vyjmenovat význam psychologie a především poradenství v životě člověka - využije poznatky psychologie ve svém každodenním životě</p>	<p>Psychologické poradenství rozhodování o životních otázkách systém psychologického poradenství</p>	<p>Spolupráce s PPP Příbram OSV- Sebepoznávání a sebepojetí, Morálka všedního dne</p>	<p>Beseda s odborníkem</p>

Ročník: 2.G, sexta		Základy společenských věd	
		Člověk a společnost Člověk a zdraví	počet hodin týdně - 1
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
- objasní společenskou determinaci člověka	Předmět sociologie - sociologie jako věda – její vývoj a význam - sociologické názory - významní sociologové	DEJ – významné osobnosti sociologie ZSV- filozofie	
- vyloží pojem sociální učení a jeho význam - vysvětlí celospolečenskou podstatu člověka	Společenská podstata člověka - proces socializace - význam začlenění jedince do sociálních vazeb - metody socializace - teorie sociálních rolí	Multikulturní výchova OSV- okruh – Morálka všedního dne – moje současné role Sociální komunikace	
- uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích - citlivě řeší konfliktní situace založené na mezilidských vztazích	Mezilidská komunikace - druhy komunikace - komunikační dovednosti - problémy v mezilidských vztazích - konflikty - konfliktní situace, reakce na ně - řešení konfliktních situací	CEJ – vhodné prostředky komunikace Mediální výchova - okruh Média a mediální produkce OSV- okruh – Sociální komunikace – rozumějící komunikace, respektující a přesná komunikace	
- rozlišuje sociální útvary a rozumí jejich vývoji a změnám - popíše své sociální role - objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině	Sociální struktura společnosti - sociální útvary, sociální mobilita, - sociální skupiny a jejich formy - jedinec ve skupině - vztahy, role, normy chování - sociální kontrola ve skupině - sociální nerovnost, elity, minorita	Osobnostní a sociální výchova – okruh - Morálka všedního dne	Předsudek v literárním díle

<ul style="list-style-type: none"> - respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin - uvede, k jakým důsledkům mohou vést předsudky 	<ul style="list-style-type: none"> - sociální rozvrstvení společnosti (kasty, stavy, třídy) - stereotypy a předsudky - sociální instituce 	<p>MKV – Psychosociální aspekty interkulturality</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše možné kulturní odlišnosti jednotlivých sociálních skupin - definuje sociální problémy současnosti a sociálně - patologické chování, uvede příklady - projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu 	<p>Sociální procesy a fenomény</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a kultura - společenský vývoj - norma a patologie - sociální deviace - sociální problémy (nezaměstnanost, kriminalita, extremismus) - autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy 	<p>MKV - okruh - Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>DEJ – normy a jejich vývoj v historii</p> <p>Výchova ke zdraví – okruh – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>	<p>Tyto výstupy a učivo integrují vybrané části vzdělávacího obsahu – Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>
<ul style="list-style-type: none"> - posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství -rozvíjí kritický odstup od podnětů přicházejících z médií - naučí se vyhodnocovat kvalitu a význam informačních zdrojů - posoudí úlohu společenských změn v individuálním i společenském vývoji - citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina, krize rodiny, neúplná rodina - partnerské vztahy, manželství a rodičovství - krizové situace v rodině - rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi - životní styl a způsob - životní prostředí - média a jejich vliv na člověka - moderní společnost a svoboda projevu 	<p>MKV: Základní problémy sociokulturních rozdílů</p> <p>postavení ženy v různých kulturách</p> <p>modely rodiny</p> <p>Výchova ke zdraví – Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <p>OSV - okruh - Morálka všedního dne</p> <p>ZSV- citové a volní procesy, chování a jednání</p> <p>Mediální výchova – okruh – Role médií v moderních dějinách</p> <p>Média a mediální produkce</p>	<p>Praxe z denního života - tisk, televize, literatura, film</p> <p>Tyto výstupy a učivo integrují vybrané části vzdělávacího obsahu – Výchovy ke zdraví – Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p>

			Praktické využití v Adaptačním kurzu v 1 ročníku
	Religionistika		
<p>-rozlišuje významné náboženské systémy</p> <p>-rozezná náboženskou nesnášenlivost a přirozené projevy náboženských citů</p> <p>-zdůvodní smysluplnost náboženské víry v moderním světě</p>	<p>- světové náboženské systémy a jejich stručná charakteristika</p> <p>- církev, sekta, tolerance, nesnášenlivost v multikulturní společnosti</p>	<p>MKV – Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>DEJ – vývoj náboženství v dějinách lidstva</p>	

Ročník: 3.G, septima			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
	Občan ve státě		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, za jakých okolností vznikají státy - rozlišuje a porovná historické a současné typy států a formy vlády - objasní pojem právní stát 	Teorie státu Definice, znaky, formy státu, právní stát Formy vlády, státní občanství Stát a národ	EGS – Žijeme v Evropě DEJ - vznik prvních států, jejich proměny a vývoj	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě - objasní podstatu demokracie a porovná ji s nedemokratickými formami - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat politické dění v obci a ve státě, vysvětlí podstatu a význam parlamentních a komunálních voleb - rozlišuje složky politického spektra - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě - uvede příklady důležitých ideologií, příklady politického 	Demokracie Principy a podoby demokracie Podstata občanské společnosti Volby, volební systémy, úřady Demokracie přímá a nepřímá Politické strany, koalice, opozice Politický pluralismus, politické subjekty Politický život ve státě Ideologie Znaky a funkce	OSV – okruh – Morálka všedního dne -Výchova demokratického občana Formy participace občanů v politickém životě Multikulturní výchova – okruh - Psychosociální aspekty interkulturality - Princip sociálního smíru a solidarity	Aktuální dění – volby

extremismu a objasní nebezpečí ideologií	Přehled vybraných ideologií		
	Občan a právo		
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší morální a právní normy - odůvodní účel sankcí při porušení právních norem - dokáže uvést příklady důsledků neznalosti smluv - ve svém jednání respektuje platné právní normy 	Právo a spravedlnost Smysl a účel práva Morálka a právo Právní norma, sankce a její účel Druhy právních norem Smlouvy, jejich význam a obsah Všeobecné podmínky smluv	OSV – okruh – Morálka všedního dne	DEJ: Právní normy v historii, právní zákoníky
<ul style="list-style-type: none"> - popíše právní řád ČR - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy, jak a kde je uveřejňují - rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady, vysvětlí pojem způsobilost k právním úkonům - rozliší důležité právní vztahy, vysvětlí podmínky jejich vzniku a zániku 	Právo v každodenním životě Právní předpisy Právní síla, právní řád ČR – jeho uspořádání Vývojové formy práva, prameny práva, Instituce zajišťující zákonnost ve státě Právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům Právní vztahy, práva a povinnosti účastníků právních vztahů System právních odvětví	OSV – okruh - Morálka všedního dne – význam sociálních norem pro každodenní život	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany - rozeznává občanské a trestní soudní řízení 	<p>Orgány právní ochrany Občanské soudní zřízení, orgány činné v trestním řízení Funkce, úkoly právnické profese Systém právního poradenství</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje právní odvětví - zhodnotí funkci ústavy pro fungování státu - stručně popíše strukturu Ústavy ČR a uvede základní okruhy práv a svobod občanů - objasní nutnost ochrany lidských práv, respektuje lidská práva druhých lidí - uvede okruh problémů, s nimiž se občan může obracet na ombudsmana - rozliší hlavní funkce a úkoly jednotlivých složek státní moci ČR a jejich orgánů - uvede okruh problémů, s nimiž se občan může obracet na jednotlivé státní instituce a úřady 	<p>Právo veřejné a soukromé</p> <p>Ústavní právo Ústava jako základní zákon státu</p> <p>Lidská práva Listina základních práv a svobod – zakotvení lidských práv v dokumentech</p> <p>Funkce ombudsmana</p> <p>Státní moc zákonodárna, výkonná a soudní Proces tvorby a schvalování zákonů</p> <p>Správní právo Občan a obec</p>	<p>DEJ - historická vývoj ústavnosti v Čechách</p> <p>EGS- okruh Globální problémy – lidská práva</p> <p>DEJ – vývoj lidských práv v dějinách</p>	<p>Znalost Ústavy pro praktický život</p> <p>Aktuální dění v obci, ve které žák žije</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje trestní čin a přestupek - vymezí podmínky trestní odpovědnosti - uvede příklad ze života, kdy se setkal s trestním právem 	<p>Trestní právo</p> <p>Druhy trestních činů a trestů Druhy kriminality Kriminalita mladistvých Trestní řízení</p>	<p>MV – okruh - Mediální produkty a jejich významy</p> <p>OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení</p>	<p>Beseda s pracovníkem Městské policie, Policie ČR o kriminalitě mladistvých</p>

<p>- rozlišuje rozdíl mezi trestním právem hmotným a procesním</p> <p>- vysvětlí průběh trestního řízení</p>	<p>Orgány činné v trestním řízení Státní zastupitelství, soudy</p>	<p>problémů – způsoby řešení zátěžových situací</p> <p>Výchova ke zdraví – okruh – Rizika ohrožující zdraví - integrováno</p>	<p>Tento výstup a učivo integrují část vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví – Rizika ohrožující zdraví</p>
<p>- orientuje se v občanském a rodinném právu, uvede příklady</p> <p>- rozlišuje práva věcná a závazková</p> <p>- objasní, za jakých podmínek vzniká manželství</p> <p>- uvede práva a povinnosti účastníků těchto vztahů</p> <p>- vysvětlí právní vztahy mezi členy rodiny (vyživovací povinnost, určování otcovství, náhradní výchova dětí)</p> <p>- uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě a budoucímu rodičovství</p>	<p>Občanské právo Občanský zákoník - vlastnictví a dědění, právo věcné a závazkové</p> <p>Rodinné právo Zákon o rodině Manželství</p> <p>Náhradní rodinná péče Ústavní péče</p> <p>Problematika rozvodů – důvody Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině</p>	<p>OSV - Morálka všedního dne</p> <p>Výchova ke zdraví – okruh – Vztahy mezi lidmi a formy soužití - integrováno</p>	<p>Beseda s pracovníkem Sociálního odboru MÚ Sedlčany</p>
	<p>Člověk a svět práce</p>		
<p>- porovná jednotlivé typy ekonomik</p> <p>-na konkrétním aktuálním příkladu vysvětlí fungování trhu</p> <p>- stanoví tvorbu ceny a její kolísání</p> <p>- rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky</p>	<p>Tržní ekonomika Základní ekonomické pojmy: Typy ekonomik, ekonomický cyklus Tržní mechanismus Nabídka a poptávka, tvorba ceny Globální ekonomické otázky</p>	<p>DEJ – historický kontext</p> <p>ZEM – aktuální otázky ekonomiky států</p> <p>Člověk a svět práce – okruh Tržní ekonomika - integrováno</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jaké formy podnikání v ČR existují a uvede pro každý typ konkrétní příklad - stručně popíše postup při zakládání podnikatelské činnosti - posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním - vyloží podstatu reklamy - na konkrétních příkladech vysvětlí manipulační strategie některých reklamních šotů 	<p>Ekonomické subjekty Právní formy podnikání Základní právní normy týkající se podnikání Živnost, typy obchodních společností, družstva</p> <p>Marketing - Marketing a public relations, reklama, reklamní agentury</p>	<p>CEJ - masová komunikace – reklama, manipulativní komunikace</p> <p>Mediální výchova – okruh – Mediální produkty a jejich významy</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí termín státní rozpočet, systém příjmů a výdajů státu - popíše daňovou soustavu - uvede základní typy daní - vyplní fiktivní daňové přiznání - objasní, jakým způsobem zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění 	<p>Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice</p> <p>Fiskální politika Státní rozpočet Daňová soustava</p> <p>Zdravotní a sociální pojištění</p>	<p>Člověk a svět práce – okruh Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice - integrováno</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše postup, jak zažádá o sociální dávky - vysvětlí aktuální trendy v politice zaměstnanosti - objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur 	<p>Sociální politika Důchodový systém Systém sociálních dávek Životní minimum Nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti, úřady práce, personální agentury a jejich činnost</p>	<p>OSV – okruh - Morálka všedního dne, okruh - Spolupráce a soutěž</p>	

	Finance	Člověk a svět práce – okruh Finance - integrováno	
<ul style="list-style-type: none"> - používá nejběžnější platební nástroje - objasní funkce peněz - vysvětlí, co jsou to akcie - zhodnotí, které investice jsou bezpečné - navrhne způsoby, jak využít volné finance (spoření, cenné papíry, nemovitosti) - vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby - uvede rizika a výhody úvěru, leasingu, spoření, pojištění 	<p>Peníze Funkce peněz, platební styk – formy Cenné papíry, akcie, burza</p> <p>Hospodaření domácnosti – Rozpočet domácnosti</p> <p>Finanční produkty Způsoby využití přebytku finančních prostředků Spoření a investiční produkty</p> <p>Řešení nedostatku finančních prostředků Úvěr, leasing, splátky, pojištění</p>	<p>DEJ – vývoj platidel v historii</p> <p>0</p> <p>Mediální výchova – okruh – Mediální produkty a jejich významy</p> <p>Informatika – práce s aktuálními informacemi</p> <p>MAT – výpočet nejvýhodnějších úvěrů a pojistných produktů</p>	Aktuální praxe z denního života
<ul style="list-style-type: none"> - objasní funkci ČNB - vysvětlí postavení ČNB v soustavě bank - popíše, jaké formy bankovních služeb může zvolit - využívá moderní formy bankovních služeb, ovládá bezhotovostní bankovní styk 	<p>Bankovní soustava ČNB a komerční banky Specializované finanční instituce</p> <p>Nové technologie v bankovníctví Bezhotovostní platební styk</p>	DEJ - historické kořeny bankovníctví	
	Mezinárodní vztahy, globální svět		

<ul style="list-style-type: none"> - objasní historické kořeny a důvody evropské integrace - popíše, jaký význam má integrace pro vývoj Evropy - popíše strukturu orgánů EU - stručně uvede podmínky členství - uvede, jak mohou fyzické a právnické osoby uplatnit v rámci EU svá práva - uvede instituce, na které se může občan v případě problémů při pobytu v zahraničí obrátit 	<p>Evropská integrace Podstata a význam</p> <p>Evropská unie Její význam, podmínky členství a orgány EU Jednotná evropská měna Vztah mezi orgány EU a státními orgány ČR Konzulát, velvyslanectví</p>	<p>DEJ: Spolupráce a konflikty evropských zemí v historii ZEM: Evropské státy EGS: okruh - Žijeme v Evropě – referát na téma ČR jako členský stát EU EGS – okruh – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam mezinárodních organizací - objasní činnost NATO, OSN - popíše stupeň a význam zapojení ČR do těchto organizací - definuje termín globalizace - na konkrétních aktuálních příkladech objasní globalizační tendence - vysvětlí, který globální problém pokládá za nejdůležitější a proč 	<p>Mezinárodní spolupráce Důvody, význam a výhody Významné mezinárodní organizace a společenství NATO, OSN – účel a činnost</p> <p>Proces globalizace Příčiny, projevy, důsledky, klady, zápory a dopady a globální problémy</p>	<p>Multikulturní výchova- Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>EGS: okruh - Globální problémy a jejich důsledky – rozpracování vybraného globálního problému formou skupinové práce okruh - Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce</p>	
	<p>Pracovně právní vztahy</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí termín pracovní práva a povinnosti - uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a jak podat výpověď 	<p>Pracovní právo Pracovní právo - vznik a zánik PP, smlouva, zkušební doba, výpověď, odstupné</p>	<p>Člověk a svět práce – okruh Pracovně právní vztahy - integrováno</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si rozdílné právní postavení zaměstnance a zaměstnavatele - objasní funkci odborů - zná svá pracovní práva, respektuje své pracovní povinnosti - volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, dodržuje bezpečnost při práci, - popíše hlavní zásady bezpečnosti práce - vyjmenuje, které části školního řádu se týkají bezpečnosti práce - definuje termín pracovní úraz 	<p>Práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů Pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda a minimální mzda</p> <p>Odbory</p> <p>Bezpečnost práce Zásady bezpečnosti práce Ekologická hlediska práce</p> <p>Pracovní úraz a odškodnění</p>	<p>OSV: Spolupráce a soutěž – konkurenceschopnost na trhu práce a jak jí dosáhnout, etické kodexy vybraných profesí.</p> <p>Cvičení z BIO, CHEM, FYZ – bezpečnost práce</p> <p>BIO – ekologická problematika práce</p>	
	<p>Trh práce a profesní volba</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - kriticky posoudí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - žák vyjmenuje všechny požadavky kladené na zvolenou profesi či další studium - uvede klasifikační postupy, které vedou k jeho profesnímu - analyzuje informace o situaci na trzích práce (tisk, internet) - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru 	<p>Profesní volba Práce jako seberealizace Význam vzdělání na trhu práce Hodnocení vlastních schopností Vzdělání a příprava na volbu profese</p> <p>Přijímací pohovor a výběrová řízení Rekvalifikace Celoživotní vzdělávání Dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních příležitostí</p>	<p>Člověk a svět práce – okruh Trh práce a profesní volba – integrováno</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – okruh – Spolupráce a soutěž - okruh – Organizační dovednosti</p> <p>CEJ- komunikační dovednosti</p>	

<p>- vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímání řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi</p> <p>- posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce</p>	<p>Dokumentace nutná pro přijímací řízení</p> <p>Přijímací pohovor a výběrové řízení</p> <p>Mezinárodní trh práce</p> <p>Národní a mezinárodní trh práce</p> <p>Studium v Evropě, informační a poradenské</p> <p>Globalizace trhu práce, profesní mobilita</p> <p>Osobní management</p> <p>Plánování osobní práce</p>	<p>CEJ - životopis, žádost</p> <p>EGS: okruh - Vzdělání v Evropě a ve světě - podmínky studia v zahraničí</p> <p>okruh – Žijeme v Evropě</p>	
--	---	--	--

Ročník: 4.G, oktáva			
Základy společenských věd			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
<p>- vyloží podstatu filozofických otázek</p> <p>- provede zamyšlení nad základními filozofickými otázkami</p> <p>- uvede další filozofické základní disciplíny</p> <p>- objasní východiska a zdroje filozofického tázání</p> <p>- srovná východiska filozofie z hlediska, mýtu apod.</p> <p>- odliší mytologické, náboženské a filozofické chápání světa</p>	<p>Úvod do filozofie</p> <p>Podstata filozofie</p> <p>- základní filozofické otázky</p> <p>předmět, vznik a vývoj filozofie</p> <p>- filozofie jako věda, její vztah k mytologii, náboženství, politice a umění</p> <p>- filozofické disciplíny</p>	<p>DEJ - historický kontext vývoje filozofických názorů</p> <p>EGS – jsme Evropané</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a rozliší hlavní filozofické směry a jejich představitele - propojuje dobová filozofická témata se známými historickými událostmi, uvádí příklady filozofických témat v dobové literatuře - podle individuálních schopností a dovedností seznamuje spolužáky s tvorbou významných myslitelů - vysvětlí hlavní filozofické směry v období antiky <ul style="list-style-type: none"> - popíše vývoj názorů na problém pralátky, jsoucna, pohybu, vývoje - vysvětlí na vybraných textech podstatu filozofie předsokratiků, filozofů klasického období a období helénismu - objasní podstatu středověké filozofie a křesťanství, rozliší hlavní etapy středověké filozofie - uvede hlavní myšlenku humanismu a renesance, ideály v pojetí člověka, lidského poznání 	<p>Filozofie v dějinách</p> <ul style="list-style-type: none"> - klíčové etapy vývoje filozofického myšlení, rozdíl mezi východní a západní filozofií <p>- dějiny evropské filozofie</p> <ul style="list-style-type: none"> - antická filozofie – pralátka, jsoucno, pohyb - vývoj, filozofové období předsokratovského, klasického a helénského - středověká patristika a scholastika - renesanční filozofie 	<p>DEJ – filozofie a vývoj lidstva</p> <p>CEJ - kultura a filozofie, literáti a filozofové</p> <p>OSV- okruh – Morálka všedního dne</p>	
--	--	--	--

<p>- objasní význam a podstatu porenesanční filozofie</p> <p>- vysvětlí význam německé klasické filozofie</p> <p>- samostatně formuluje podstatu vybraných směrů 19.a 20. století</p> <p>- zhodnotí význam osobností českého filozofického myšlení, zhodnotí význam Masarykův a Patočkův pro českou kulturu</p>	<p>- filozofie baroka 17. století</p> <p>- osvícenství v Anglii</p> <p>- osvícenství ve Francii, encyklopedisté a materialisté</p> <p>- filozofická a etická koncepce I. Kanta</p> <p>- německý romantismus, Hegelova škola a její rozpad, marxismus</p> <p>- filozofie pozitivismu, zrod nových společenských věd</p> <p>- filozofie života, historismus a pragmatismus</p> <p>- fenomenologie a filozofie bytí</p> <p>- filozofie existence</p> <p>- novopozitivismus a kritický racionalismus</p> <p>- česká filozofie v evropském kontextu, hlavní myšlenky vybraných filozofů – J. Hus, J. A. Komenský, T. G. Masaryk, J. Patočka</p>	<p>EGS: Žijeme v Evropě – přínos české filozofie formou interpretace textů</p>	
<p>- rozumí pojmu etická norma, tyto normy respektuje</p> <p>- chápe význam etických norem ve vědeckém výzkumu, na konkrétních příkladech objasní rizika zneužití těchto norem</p>	<p>Etika</p> <p>-etika, etická norma, svědomí</p> <p>- etika jako věda o morálce, mravnosti</p>	<p>OSV: sociální komunikace – praktická etika v komunikačním procesu</p> <p>Mediální výchova – okruh – Účinky mediální produkce a vliv médií</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce - objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem - diskutuje o aktuálních otázkách v etice, zaujímá svá stanoviska, která podepírá argumentací na základě jednotlivých etických teorií 	<ul style="list-style-type: none"> - základní etické kategorie – dobro, zlo, spravedlnost, svoboda - etika a věda, etika a náboženství, etika a politika, etika a ekologie, etika a ekonomika - dějiny etiky (antika, středověk, renesance, novověk, moderní etické názory - smysl života, žebříček životních hodnot 	<p>OSV- okruh – Morálka všedního dne hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>ZSV – vlastnosti osobnosti – 1. ročník</p>	
---	--	--	--

1.2 Biologie

1.2.1 Učební osnovy

Ročník:1.G, kvinta			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností	OBEČNÁ BIOLOGIE	Environmentální výchova	
objasní strukturu a funkci organel prokaryotních buněk a jejich životní projevy	Obecná charakteristika organismů.	Vztah člověka k prostředí	
charakterizuje bakterie a sinice z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	Stavba a funkce prokaryot.		
zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby	Bakterie, sinice, přehled významných zástupců.		
charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy	Stavba a funkce virů.		
zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody léčby	Přehled významných zástupců virů.		
zhodnotí pozitivní a negativní význam virů			
popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů	BIOLOGIE ROSTLIN	Environmentální výchova	
objasní principy rozmnožování rostlin	Morfologie a anatomie rostlin.		

posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla	Fyziologie rostlin.	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
porovná společné a rozdílné vlastnosti "nižších" a "vyšších" rostlin	Rozmnožování, růst a vývin rostlin.	Základní podmínky života	
pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky	Systém a evoluce rostlin.		
zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti jejich využití v různých odvětvích lidské činnosti	Nižší rostliny. Vyšší rostliny. Rostliny a prostředí.		
vysvětlí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany	BIOLOGIE HUB		
vymezí společné a rozdílné znaky hub a ostatních organismů	Stavba a funkce hub.		
pozná a pojmenuje významné zástupce hub a lišejníků	Stavba a funkce lišejníků.	Vztah člověka k prostředí	
posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	Přehled významných zástupců.		
charakterizuje prvky a rozpozná jejich významné zástupce, zhodnotí jejich možný negativní i pozitivní význam	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ	Environmentální výchova	

Ročník: 2.G, sexta			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
porovná významné hypotézy o vzniku a vývoji živých soustav na Zemi	VZNIK A VÝVOJ ŽIVÝCH SOUSTAV		
vysvětlí význam diferenciaci a specializaci buněk pro mnohobuněčné organismy	Biogeneze.		
odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	Evoluční vývoj organismů, darwinismus.		
podle předloženého schématu popíše a vysvětlí fylogenetický vývoj člověka	Fylogenetický vývoj člověka.		
využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle	BIOLOGIE ČLOVĚKA	Výchova ke zdraví	
charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru	Stavba a funkce opěrné a pohybové soustavy, soustavy látkové přeměny, regulační soustavy a rozmnožovací soustavy.	Zdravý způsob života a péče o zdraví	
uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků	Ontogeneze člověka.	Změny v životě člověka, výchova k rodičovství	
orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství	Životní styl a zdraví	Ochrana člověka za mimořádných událostí	

projevuje odolnost vůči výzám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu	Základy první pomoci.	Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí	
usiluje o pozitivní změny ve svém životě, související s vlastním zdravím a zdravím druhých			
orientuje se ve svých emocích a potřebách			
podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech			

Ročník:3.G, septima			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
objasní strukturu a funkci organel eukaryotních buněk a jejich životní projevy	Stavba eukaryotní buňky, funkce organel, buněčný cyklus, dělení buňky.		
objasní průběh vybraných metabolických procesů	Typy metabolických procesů, buněčné dýchání, metabolismus cukrů		
využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů	GENETIKA A PROMĚNLIVOST	Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí	
analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	Molekulární základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost Genetika člověka Genetika populací Využití genetiky v praxi metody asistované reprodukce a její aspekty	Výchova ke zdraví Prevence vrozených vývojových vad	
používá správně základní ekologické pojmy	EKOLOGIE A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí	
objasňuje základní ekologické vztahy určité vlastnosti půdního vzorku posuzuje geologickou činnost člověka	Základní ekologické pojmy Podmínky života Biosféra a její členění Vznik a vývoj půd Integrace mezi přírodou a společností	Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
popíše a na příkladech objasní základní způsoby ochrany přírody v ČR	Ochrana životního prostředí v ČR, Globální problémy Civilizační choroby		

Ročník:4.G, oktáva			
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy	Poznámky
popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ	Základní podmínky života	
objasní principy základních způsobů rozmnožování živočichů	Morfologie, anatomie, fyziologie a rozmnožování bezobratlých.		
pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky	System a evoluce bezobratlých.		
posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti	Bezobratlí a prostředí.		
charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci			
zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany			
charakterizuje hlavní taxonomické jednotky strunatců a jejich zástupce	Strunatci.	Environmentální výchova	
popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav	Morfologie, anatomie, fyziologie a rozmnožování strunatců.	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
objasní principy základních způsobů rozmnožování živočichů	System a evoluce strunatců.	Základní podmínky života	

pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky	Etologie strunatců.		
charakterizuje základní typy chování živočichů	Strunatci a prostředí.		
posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti			
charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci			
zhodnotí problematiku ohrožených			
živočišných druhů a možnosti jejich ochrany			

1.3 Španělský jazyk

1.3.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru cizí jazyk. Lze ho studovat jako další cizí jazyk na vyšším stupni víceletého gymnázia a na gymnáziu čtyřletém. Směřuje k osvojení mluvené i psané podoby jazyka na pokročilé úrovni odpovídající úrovni A2/B1 podle Společného evropského rámce jazyků a osvojení poznatků potřebných pro získání mezinárodně uznávaných zkoušek.

Tematické celky:

Osobní charakteristika, denní režim, sport, kultura a umění, bydlení, služby, stravování, cestování, péče o zdraví, zaměstnání, životní prostředí, člověk a společnost, svátky, zvyky a tradice, španělské reálie, Česká republika, Praha, náš region, literatura.

Časové, obsahové a organizační vymezení

Šestileté studium: kvinta – 4 hodiny týdně, sexta, septima, oktáva – 3 hodiny týdně

Čtyřleté studium: 1. – 4. ročník – 3 hodiny týdně

Cíle předmětu

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování lexiky a rozvíjení schopností žáků dorozumět se v běžných situacích, prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se španělsky mluvících zemí a upevňovat vědomí existence různých kultur.

Při naplňování vyučovacího obsahu jsou zároveň realizována následující průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchova k sociálním dovednostem
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výuka probíhá v jazykových učebnách a také ve třídě multimediální, která je vybavena didaktickou technikou s možností přístupu na internet

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve výuce jsou využívány frontální, týmové a párové metody práce s důrazem na individuální zaměstnání. Pro řešení aktuálních informací je zařazeno problémové vyučování. Výuka je obohacena o využití autentických materiálů (prospekty, letáčky, plánky, mapky, španělský tisk, fotografie, zvukové nahrávky, video nahrávky, hudba, hry).

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- Při řešení úkolů učitel nechává prostor pro vlastní postup práce – problémové situace:
- zjistí, najde, objednej, nedokončené příběhy, práce s pracovním sešitem.
- Učitel do výuky zařazuje práci se slovníky, jazykovými příručkami a jinými informačními zdroji.
- Žáci zpracovávají úkoly do podoby referátů, zpráv a přednášení je. Využívají internet a cizojazyčnou literaturu.
- Pravidelným poslechem nahrávek učitel cvičí žákovi sluchovou paměť.
- Pravidelným ústním zkoušením učitel systematicky opakuje slovní zásobu.
- Zadává žákům testy, v nichž prokáží svoji schopnost spojovat získané vědomosti ve španělštině s využitím poznatků i z jiných předmětů. Kompetence k řešení problémů

- Učitel zařazuje do výuky motivační úkoly, při kterých žáci mohou projevit své znalosti a prezentovat se individuálně (domluvit schůzku, zjistit čas, orientovat se ve městě).
- Učitel vede žáky k uplatňování logických úvah při odvozování neznámých výrazů z kontextu.
- Záměrně zadává takové úkoly, ve kterých se žáci musí doptat na dílčí údaje. Na jejich základě pak reagují v dialogu či scénce.
  - Učitel zadává žákům i časově náročnější úkoly, při nichž žáci využívají vědomostí z jiných předmětů a znalostí práce s počítačem.

Kompetence komunikativní

- Učitel vede žáky k práci s poslechovými texty (jsou určeny k tichému čtení), videomateriály a k reprodukci získaných informací pro ostatní.
- Řízeným dialogem vede učitel žáka ke komunikaci v cizím jazyce (rozhovory ve dvojicích i ve skupině, nácvik dialogů jako: v hotelu, u lékaře, v obchodě, v bance, fiktivní role ve skupině).

Kompetence sociální a personální

- Učitel zařazuje práci ve dvojicích i ve skupinách – dialogy na určité téma, shromažďování argumentů pro a proti, soutěže na procvičování lexiky a gramatiky.
- Učitel procvičuje s žáky vyjadřování stanovisek a názorů – v diskusi přidělí konkrétní role.
  - Žák prezentuje svou práci před spolužáky a obhájí svá stanoviska.

Kompetence občanské

- Učitel zadává úkoly, při nichž žáci srovnávají způsob života u nás a ve španělsky mluvících zemích, zaujmají stanoviska ke společenským, kulturním, zeměpisným a ekologickým odlišnostem. Na základě četby a zpráv z médií učitel diskutuje s žáky o odlišném způsobu života v jiných zemích.
  - Učitel vytváří možnosti pro setkání s rodilými mluvčími, a tak žákům umožňuje poznávat rozdíly mezi spisovnou španělštinou a dialekty

1.3.2 Učební osnovy

Ročník: 1. OA a GYMNÁZIUM (vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK		
Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p><u>Žák umí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • pozdravit, představit sebe i někoho třetího (jméno, povolání, národnost, věk, bydliště, telefonní číslo atd.), zeptat se na osobní informace, to vše v tykání i vykání • potvrdit či poopravit informaci, je-li tázán • zeptat se na význam neznámého slova či jeho překlad • určit přesnou polohu či všeobecnou existenci místa/předmětu • zeptat se na množství, odpovědět • popsat obydlí, popsat člověka i věc • zeptat se na cestu, popsat cestu • zeptat se na hodinu, odpovědět • zeptat se na potřebu či přání a odpovědět • objednat si v restauraci a nakoupit • vyjádřit záliby, čemu dává přednost, co se mu (ne)líbí, zeptat se na totéž • navrhnout schůzku, přijmout/odmítnout pozvání, požádat o laskavost • mluvit o každodenních činnostech (v přít. č.) 	<p><u>Fonetika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • výslovnost a pravopis • pravidla kladení přízvuku <p><u>Gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • rod podstatných a přídavných jmen • množné číslo podstatných a přídavných jmen • časování pravidelných sloves v přítomném čase, také sloves zvratných • sloveso BÝT (SER, ESTAR, HABER) • časování nepravidelných sloves a sloves se změnou kmenové samohlásky (SER, ESTAR, TENER, HACER, SALIR, PONER, QUERER, PODER, IR, VENIR, SEGUIR, CERRAR, VOLVER, EMPEZAR, JUGAR, SABER, PREFERIR) • tvoření otázek zjišťovacích a doplňovacích • zájmena osobní, přivlastňovací • osobní zájmena ve 4. pádě (předmět přímý) • člen určitý a neurčitý • příslovečná určení místa • rozkazy 	<p>Zeměpis</p> <p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>EDS</p> <p>MKV</p> <p>EV</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupinová práce • domácí příprava • jednoduchý krátký projekt • využití audio a videotechniky • ústní prezentace • práce se slovníky • práce s mapou • práce s ICT

**Ročník: 1. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p><u>Čtení s porozuměním</u></p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumí informačním nápisům a orientačním pokynům • rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům • rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu <p><u>Psaní</u></p> <p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři • napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat • stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 	<p><u>Slovní zásoba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • země a národnosti • povolání, záliby • dny v týdnu, měsíce, roční období, hodiny • školní aktivity a předměty • běžné denní činnosti • barvy • rodina • popis osob – vzhled • dům – místnosti, nábytek, popis • číslovky základní a řadové • příroda, počasí • potraviny • oblečení • množství, velikosti <p><u>Reálie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • politické členění Latinské Ameriky a Španělska • školní rok, prázdniny a svátky ve Španělsku • Madrid • rodinný život • bydlení v Latinské Americe a ve Španělsku • slavní zpěváci • stravovací návyky • nákup 	<p>Zeměpis</p> <p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>EDS</p> <p>MKV</p> <p>EV</p> <p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupinová práce • domácí příprava • jednoduchý krátký projekt • využití audio a videotechniky • ústní prezentace • práce se slovníky • práce s mapou • práce s ICT

**Ročník: 2. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p><u>Žák umí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhnout schůzku, pozvat někoho, přijmout/odmítnout pozvání • popsat probíhající děje v přítomnosti • vyjádřit záměry a plány do budoucna, navrhnout alternativy • vyjádřit pochybnost, pravděpodobnost a nejistotu • telefonovat • mluvit o minulých dějích jednorázových i opakovaných • vyjádřit neurčitě či nulové množství • zajímat se o zdravotní stav a náladu ostatních • popsat nálady a dočasné vlastnosti předmětů/osob • hovořit o dopravních prostředcích a cestování • vyjádřit přivlastnění • srovnávat • ptát se/odpovídat v oblasti počasí • vyjádřit četnost provádění určité činnosti • hovořit o zdraví a zdravotním stavu, pocitech • vyjádřit možnost, zákaz • vyjádřit skutečné podmínky • vyjádřit povinnost osobní i neosobní formou 	<p><u>Gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vazba TENER QUE + infinitiv • vazba ESTAR + gerundium • přítomný čas dalších nepravidelných sloves (OÍR) • vazba IR A + infinitiv • postavení osobních zájmen, osobní zájmena ve 3. a 4. pádě (nepřímý a přímý předmět) • příslovečná určení času pro různé minulé časy • minulé časy pretérito perfecto, pretérito indefinido, pretérito imperfecto pravidelných i nepravidelných sloves • participia • neurčitá a záporná zájmena • ukazovací a přivlastňovací zájmena • porovnávání • neosobní slovesa LLOVER, NEVAR • sloveso DOLER • vazba HAY QUE + infinitiv • podmínkové věty 	<p>Zeměpis OSV VDO EDS MKV EV MV Anglický jazyk Hudební výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupinová práce • domácí příprava • jednoduchý krátký projekt • využití audio a videotechniky • ústní prezentace • práce se slovníky • práce s mapou • práce s ICT

Ročník: 2. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	<p><u>Slovní zásoba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • volný čas, záliby • měsíce • telefonní rozhovor • překvapení, zklamání a další pocity • zeměpis, krajina • nálady • klima a počasí • části těla • nemoci, fyzické stavy • sporty, sportovní zařízení <p><u>Reálie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • tradiční slavnosti ve Španělsku a Latinské Americe • Andalusie • španělské a latinskoamerické malířství • latinskoamerická hudba • počasí v Latinské Americe • Ciudad de México • španělština ve světě 	

Ročník: 3. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p><u>Žák umí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vyprávět o událostech v minulosti • vyprávět životopis • mluvit o zájmech a zálibách • vyjádřit trvání dějů a přerušení jiným dějem • popsat nálady, vlastnosti a povahu člověka • vyjádřit názor, zeptat se na názor • vyjádřit souhlas a nesouhlas v diskuzi • vyjádřit povinnost/absenci povinnosti v osobní i neosobní podobě • navrhopvat plány • vyjadřovat pravděpodobnost • vyjádřit přibližný čas či vzdálenost • přetlumočit projev jiné osoby či zprávu v tisku apod. • reagovat na zprávu • mluvit o zdraví • vyjádřit přání a doporučení • vyjádřit předpoklady 	<p><u>Gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • komparativ a superlativ přídavných jmen • shrnutí minulých časů v oznamovacím způsobu • vazba LLEVAR + gerundium • použití sloves SER/ESTAR (rozšíření) • sloveso PARECER • budoucí čas futuro perfecto • přítomný čas spojovacího způsobu • rozkazy, zákazy • podmiňovací způsob • neosobní SE • minulý čas pretérito pluscuamperfecto • přímá a nepřímá řeč (převádění) • souslednost časová 	<p>Dějepis OSV VDO EDS MKV EV MV Výtvarná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupinová práce • domácí příprava • jednoduchý krátký projekt • využití audio a videotechniky • ústní prezentace • práce se slovníky • práce s mapou • práce s ICT

Ročník: 3. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	<p><u>Slovní zásoba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • historické události • životopis • formuláře • nálady • povaha • domácí práce • vaření • cestování, dopravní prostředky • noviny, sdělovací prostředky • zdraví <p><u>Reálie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • dějiny Španělska po roce 1975 • Hispánci v USA • Světové dědictví UNESCO ve španělsky mluvících zemích • Den Tří králů (Vánoce) • Cestování • argentinský tisk • zdravý život 	

Ročník: 4. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
<p><u>Žák umí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • hovořit o cestách, itineráři apod. • vyjádřit přání a obavy • vyjádřit stížnost, reklamovat věc/službu • získat něčí pozornost • mluvit o pracovních podmínkách a požadavcích • srovnávat • vyjádřit intenzitu • hodnotit • žádat o potvrzení/vyvrácení domněnky • vyjádřit překvapení, udivení, lítost • mluvit o známých i neznámých věcech • předávat pokyny • vyjádřit preference a ptát se na ně • ptát se na hodnocení, reagovat, hodnotit 	<p><u>Gramatika</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • vazba CUANDO + spojovací způsob/infinitiv • sloveso ESPERAR (QUE) + spojovací způsob/infinitiv • vazba ¿CÓMO ES POSIBLE QUE...? • superlativ absolutní • nepravidelné stupňování přídavných jmen • neosobní vazby • vedlejší věty vztažné • vazby ¡QUÉ RARO QUE...! ¡QUÉ PENA QUE...! + spojovací způsob • spojovací způsob – minulé časy pretérito perfecto de subjuntivo, pretérito imperfecto de subjuntivo • použití QUÉ x CUÁL • nepřímá řeč (rozšíření – pokyny) • příprava na maturitu (případně zkoušku DELE) 	<p>Dějepis OSV VDO EDS MKV EV MV</p> <ul style="list-style-type: none"> • skupinová práce • domácí příprava • jednoduchý krátký projekt • využití audio a videotechniky • ústní prezentace • práce se slovníky • práce s mapou • práce s ICT

**Ročník: 4. OA a GYMNÁZIUM
(vyšší gymnázium) ŠPANĚLSKÝ JAZYK**

Výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, poznámky
	<p><u>Slovní zásoba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • cestování, dopravní prostředky • povolání, zaměstnání • oblečení, popis vzhledu • bytové doplňky • rekonstrukce bydlení • příprava na maturitu (případně zkoušku DELE) <p><u>Reálie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • turistika • svět práce, pracující ženy • lidové slavnosti v Latinské Americe • „chytré“ domy • příprava na maturitu (případně zkoušku DELE) 	